

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту

Кафедра фінансів та економічної безпеки

06-03-271М

Методичні вказівки

до вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення» та
завдання до практичних занять
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська
справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з якості
ННІ економіки та менеджменту
протокол № 12 від 20.11.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення» та завдання до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Заячківська О. В. – Рівне : НУВГП, 2020. – 23 с.

Укладач: Заячківська О. В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів та економічної безпеки.

Відповідальна за випуск – Ляхович О. О., к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри фінансів та економічної безпеки.

Керівник групи забезпечення спеціальності

Мельник Л. В.

ЗМІСТ

1. Загальні вказівки до вивчення дисципліни	3
2. Тематичний план самостійної роботи дисципліни для студентів денної форми навчання	4
3. Завдання до виконання практичних занять	5
3.1. Тема 1. Ціноутворення в умовах ринкової економіки	5
3.2. Тема 2. Ринкові ціни	7
3.3. Тема 3. Витрати виробництва та реалізація	8
3.4. Тема 4. Цінова політика і цінова стратегія	11
3.5. Тема 5. Регулювання цін та контроль за ними	12
3.6. Тема 6. Ціноутворення на продукцію промисловості	13
3.7. Тема 7. Ціноутворення у будівництві	14
3.8. Тема 8. Ціноутворення на продукцію сільського господарства	16
3.9. Тема 9. Ціноутворення у водному господарстві	17
3.10. Тема 10. Тарифи на вантажні перевезення і тарифи на послуги	18
4. Питання гарантованого мінімуму знань	19
5. Перелік тем доповідей, для самостійної роботи	21
6. Навчально-методичні матеріали дисципліни	22

© Заячківська О. В., 2020

© Національний університет водного господарства та природокористування, 2020

1. Загальні вказівки до вивчення дисципліни

Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Ціноутворення» та завдання до практичних занять розроблені для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання.

Мета вивчення навчальної дисципліни є послідовне засвоєння знань, необхідних для формування ефективної, обґрунтованої цінової політики.

В даній розробці наводяться основні питання підготовки студентів до практичних занять, перелік тем самостійної та індивідуальної роботи, питання гарантованого рівня знань та перелік рекомендованої літератури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ціноутворення в різних сферах діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Ціноутворення» є складовою блоку вибіркових навчальних дисциплін (дисциплін професійної та практичної підготовки) для підготовки студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Вона базується на знаннях отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Статистика», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Податкова система», «Національна економіка», «Фінансова статистика», а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні таких дисциплін: «Ринок нерухомості», «Фінансовий ринок», «Ринок фінансових послуг».

Курс заплановано в ключі цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та під час практичних занять, самостійної роботи. Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Згідно навчального плану дисципліни передбачена форма підсумкового контролю – залік. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою наступним чином: результати поточного контролю оцінюються за шкалою від 0 до 100 балів.

2. Тематичний план самостійної роботи дисципліни для студентів денної форми навчання

№	Тема самостійної роботи	Короткий зміст	Кількість годин
			денна форма
1	2	3	4
1.	Ціноутворення в умовах ринкової економіки	Історія виникнення ціни. Теорії, що визначають цінність товару.	7
2.	Ринкові ціни	Дія законів попиту та пропозиції	8
3.	Витрати виробництва та реалізація	Витрати підприємства як основа формування ціни	8
4.	Цінова політика та цінова стратегія	Вибір цінової політики та принципи формування цінової стратегії	8
5.	Регулювання цін та контроль за ними	Регулювання цін та його види	7
6.	Ціноутворення на продукцію промисловості	Особливості розрахунку ціни на підприємствах промисловості	8
7.	Ціноутворення у будівництві	Ціноутворення у будівництві в умовах ринкових відносин	8
8.	Ціноутворення на продукцію сільського господарства	Методичні підходи до визначення ціни на с/г продукцію	8
9.	Ціноутворення у водному господарстві	Методичні підходи до визначення ціни на продукцію водного господарства	8
10.	Тарифи на вантажні	Порядок визначення	

	перевезення і тарифи на послуги	тарифів перевезення на послуги та	
	Разом		78

3. Завдання до виконання практичних занять

3.1. Тема1. Ціноутворення в умовах ринкової економіки

План

1. Поняття про ціну.
2. Функції ціни.
3. Класифікаційні ознаки цін в Україні.
4. Принципи ціноутворення.
5. Методи ціноутворення.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Поняття про ціну, її особливість.
2. Які функції виконує ціна? У чому їх суть?
3. Класифікаційні ознаки цін в Україні.
4. Собівартість продукції як вихідна база ціни.
5. Які існують основні методи ціноутворення

Практичні завдання:

Задача 1. Визначити оптову ціну та відпускну оптову ціну виробу, якщо:

- Виробнича собівартість виробу – 2000 грн.;
- Операційні витрати – 500 грн.;
- Рентабельність виробництва – 15 %;
- Виріб не є підакцизним.

Задача 2. Визначити оптово-посередницьку ціну, якщо постачальницько-збутова націнка складає – 40 %, а оптова ціна виробу – 750 грн.

Задача 3. Визначити оптово-посередницьку ціну виробу, якщо:

- Повні витрати – 1200 грн.;
- Рівень рентабельності підприємства – 25 %;
- Постачальницько-збутова націнка – 15%.

Задача 4. Визначити роздрібну ціну товару, якщо:

- Відпускна оптова ціна – 600 грн.;
- Постачальницько-збутова націнка 40 %.
- Торгова націнка – 40 %.

Задача 5. Визначити відпускну оптову ціну підакцизних товарів А, Б, В, якщо рентабельність – 21 %, ставки акцизного податку: для А – 15 %, Б – 10 %, В – 15 %. Собівартість відповідно становить: 151,0; 130,5; 204,5 (грн.).

Задача 6. Визначити відпускну оптову ціну підакцизного товару, якщо:

- Повні витрати на його виготовлення – 1000 грн.;
- Рентабельність виробництва – 20 %;
- Ставка акцизного податку – 55 %.

Задача 7. Застосовуючи затратний метод ціноутворення визначити ціну виробу, якщо відомі такі витрати:

- Матеріали – 2000 грн.;
- Комплектуючі вироби – 1000 грн.;
- Основна заробітна плата – 1200 грн.;
- Додаткова заробітна плата – 10 % від основної заробітної плати;
- Загальновиробничі витрати – 130 % від основної заробітної плати;
- Адміністративні витрати – 70 % від основної заробітної плати;
- Витрати на збут – 30 % від виробничої собівартості;
- Рентабельність – 20 %.

Задача 10. Визначити ціну комбайна з навісним обладнанням А і Б, використовуючи агрегатний метод ціноутворення в модифікованій формі, якщо відомі такі витрати:

- Повні витрати для виготовлення комбайна – 300000 грн.;
- Ціна навісного обладнання А – 12000 грн.;
- Ціна навісного обладнання Б – 8500 грн.;
- Рентабельність – 25 %.

3.2. Тема 2. Ринкові ціни

План

1. Поняття про попит, пропозицію та ринкову ціну.
2. Цінова еластичність попиту та пропозиції.
3. Фактори, що впливають на ринкову ціну.
4. Види ринкових цін.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Що таке попит і пропозиція?
2. Які методи регулювання попиту і пропозиції?
3. У чому полягає суть ринкової ціни?
4. Назвати та дати характеристики факторів, що впливають на ринкову ціну.
5. Назвати види конкуренції.

Практичні завдання:

Задача 1. Дані про ринковий обсяг попиту та пропозиції на пшеницю такі:

Ціна, грошових одиниць	10	20	30	40	50	60	70
Обсяг попиту, шт.	32	28	24	20	16	12	8
Обсяг пропозиції, шт.	4	7	10	13	16	19	22

1. Побудувати на графіку криві попиту та пропозиції.
2. Визначити рівноважну ціну і рівноважний обсяг продажів.
3. Якщо рівноважна ціна дорівнює 40 грошових одиниць, то яка величина дефіциту на ринку?
4. Якщо рівноважна ціна дорівнює 70 грошових одиниць, то яка величина надлишку на ринку?

5. Позначити на графіку ділянки дефіциту і надлишку товарів на ринку. До чого призведе наявність надлишку або дефіциту товарів на ринку?

Задача 2. На основі даних таблиці побудувати графіки попиту і пропозиції і визначити ціну рівноваги.

№ з/п	Величина попиту, тис. шт.	Величина пропозиції, тис. шт.	Ціна за одиницю, гр. од.
1	2	3	4
1.	10	40	20
2.	20	35	18
3.	30	30	15
4.	40	20	12
5.	50	10	8

Задача 3. При ціні на певний товар 0,9 грн. запитувалось покупцями 50 одиниць даного товару. Під впливом різних факторів ціна зменшилась до 0,6 грн., а кількість продукції, що запитується, підвищилася до 60 одиниць. Розрахувати коефіцієнт еластичності попиту і сказати, яким є попит на даний товар.

Задача 4. Розрахувати коефіцієнт еластичності попиту, якщо ціна товар знизилась на 3%, а кількість продукції, що запитували зросла на 5%.

Задача 5. При ціні на товар 1500 грн. покупці запитували 1000 штук товару, під впливом різних факторів ціна зросла на 25 грн., а кількість продукції, що запитували впала на 40 штук. Визначити яким є попит на даний товар.

3.3. Тема 3. Витрати виробництва та реалізація

План

1. Витрати підприємства як основа формування ціни.
2. Собівартість: її склад та види.

3. Класифікація витрат за елементами.
4. Елементи системи калькулювання.
5. Методи калькулювання.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Сутність витрат підприємства та їх склад.
2. Дайте визначення собівартості продукції.
3. Склад собівартості.
4. Класифікація витрат за елементами.
5. Що включається до складу загальновиробничих витрат?
6. Охарактеризувати склад адміністративних витрат.
7. Суть витрат на збут.
8. Сутність калькулювання, статті калькуляції.
9. Методи калькулювання.

Практичні завдання:

Задача 1. Розрахувати кошторис загальновиробничих витрат, використовуючи наступну інформацію (грн.):

1. амортизація приміщень цеху – 1200;
2. витрати на освітлення приміщень цеху – 500;
3. витрати, пов'язані з службовими відрядженнями персоналу цехів – 300;
4. основна заробітна плата наладчиків обладнання – 2100;
5. витрати матеріалів, пов'язані з охороною навколишнього середовища – 400;
6. основна заробітна плата апарату управління цехами – 3900;
7. амортизація нематеріальних активів цехового призначення – 400;
8. запасні частини для проведення поточного ремонту обладнання – 2400;
9. матеріали, використані на поліпшення якості продукції – 900;
10. паливо для експлуатації обладнання цеху – 600.

Довідково: додаткова заробітна плата – 10 % від основної заробітної плати.

Задача 2. Розрахувати кошторис адміністративних витрат,

використовуючи наступну інформацію (грн.):

1. паливо для забезпечення пожежної і сторожової охорони – 1000;
2. заробітна плата управлінського персоналу – 3500;
3. матеріали для утримання приміщень загальногосподарського характеру – 2400;
4. амортизація приміщення заводу управління – 1700;
5. матеріали, витрачені на представницькі цілі – 500;
6. паливо для утримання приміщень загальногосподарського характеру – 1400;
7. витрати на відрядження апарату управління в межах норм, затверджених законодавством – 1200;
8. заробітна плата загальнозаводського інженерно-технічного персоналу – 22,00;
9. запасні частини для проведення поточного ремонту основних засобів загальногосподарського характеру – 1900;
10. плата за розрахунково-касове обслуговування – 300;
11. поштові та телеграфні витрати – 200;
12. плата за аудиторські послуги – 700.

Довідково: додаткова заробітна плата – 10 % від основної заробітної плати.

Задача 3. Розрахувати кошторис витрат на збут, використовуючи наступну інформацію (грн.):

1. основна заробітна плата відділу збуту – 1700;
2. витрати на відрядження працівників відділу збуту – 700;
3. витрати пакувальних матеріалів – 600;
4. основна заробітна плата слюсарів по ремонту торгової вітрини – 500;
5. матеріали для ремонту тари – 200;
6. основна заробітна плата прибиральниці магазину – 200;
7. витрати матеріалів для гарантійного ремонту – 200;
8. основна заробітна плата продавців магазину – 600;
9. пальне для транспортування продукції – 300;
10. витрати матеріалів на рекламні послуги – 500;
11. основна заробітна плата водія – 200.

Довідково: додаткова заробітна плата – 10 % від основної

заробітної плати.

3.4. Тема 4. Цінова політика і цінова стратегія

План

1. Політика цін у загальній стратегії підприємства.
2. Цілі ціноутворення.
3. Методика розрахунку оптового рівня цін.
4. Цінова дискримінація.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Політика цін: суть, мета, об'єкти і суб'єкти політики.
2. Сутність стратегії підприємства.
3. Цілі ціноутворення.
4. Методика розрахунку оптового рівня ці
5. Цінова дискримінація: сутність та її форми.

Практичні завдання:

Задача 1. На підставі наведеної інформації базових підприємств, які відібрані для моніторингу цін, визначити середню ціну чотирьох продовольчих товарів на дату моніторингу.

№ з/п	Назви продуктів, на які проводиться моніторинг цін	Літа	Арсен	Еко-маркет
1.	Масло, макс./мін. ціна, грн./кг	42,00/41,00	42,00/41,50	40,50/39,50
2.	Яйця курячі, макс./мін. ціна, грн./дес	13,45/13,30	13,30/13,20	13,40/13,30

Задача 2. Є такі дані про ціну товару на початок кожного місяця (гр. од. за 1 кг): січень — 62; лютий — 64; квітень — 61; травень — 66; липень — 70. Визначити середню ціну товару за півріччя.

Задача 3. Визначити середню ціну суміші цукерок, якщо відомо, що ціна сорту А — 6 грн., а його питома вага у вартості суміші становила 10%; сорту Б — 7 грн., його питома вага — 30%; сорту В — 8 грн., питома вага — 40%; сорту С — 9 грн., питома вага — 20%.

Задача 4. Є такі дані про ціну товару на початок кожного місяця (гр. од. за 1 кг): січень — 62; лютий — 64; квітень — 61; травень — 66; липень — 70. Визначити середню ціну товару за півріччя.

3.5. Тема 5. Регулювання цін та контроль за ними

План

1. Регулювання цін.
2. Державне регулювання цін.
3. Монопольне регулювання цін.
4. Вплив конкуренції на ціни.
5. Контроль за цінами.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Сутність та види регулювання цін.
2. Чи потрібне регулювання цін?
3. Які заходи державного адміністративного і економічного регулювання цін?
4. Що таке монопольна ціна?
5. Назвати методи монопольного регулювання цін.
6. Необхідність, правомірність і суть контролю за цінами і тарифами.
7. Система та склад органів контролю за цінами (тарифами) та ціно- і тарифотворенням.
8. Об'єкти, мета і методи контролю за цінами на підприємствах різних галузей.

Практичні завдання:

Задача 1. Річне виробництво продукції 250000 шт., ціна одиниці продукції 19,50 грн., змінні витрати 2,30 грн. Підприємство планує підвищити ціну до 23 грн. Визначити беззбитковий обсяг продажу.

Задача 2. Собівартість одиниці продукції 26 грн., роздрібна ціна з ПДВ 60 грн. Торгівельна надбавка 12 грн. Визначити суму прибутку та рентабельність продукції підприємства-виробника.

Задача 3. Визначити відпускну оптову ціну підакцизного товару, якщо:

- Повні витрати на його виготовлення – 9500 грн.;
- Рентабельність виробництва – 20 %;
- Ставка акцизного податку – 25 %.

Задача 4. Собівартість одиниці продукції 66 грн., роздрібна ціна з ПДВ 160 грн. Торгівельна надбавка 19 грн. Визначити суму прибутку та рентабельність продукції підприємства-виробника.

Задача 5. Річне виробництво продукції 2500 шт., ціна одиниці продукції 36 грн., змінні витрати 2,30 грн. Підприємство планує знизити ціну до 33 грн. Визначити беззбитковий обсяг продажу.

3.6. Тема 6. Ціноутворення на продукцію промисловості

План

1. Види оптових цін та їх класифікація.
2. Підходи до встановлення цін на промислову продукцію.
3. Акцизний податок, як структурний елемент оптової відпускну ціни.
4. Податок на додану вартість.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Як класифікують оптові ціни?
2. Назвати види оптових цін.
3. Який склад і сфера застосування оптової ціни підприємства?
4. Який склад і сфера застосування оптової ціни промисловості?
5. Які розрізняють оптові ціни в залежності від порядку відшкодування транспортних витрат?
6. Які особливості встановлення оптових цін на нову техніку?
7. Регульовані і вільні оптові ціни на продукцію виробничо-технічного призначення.

Практичні завдання:

Задача 1. На підставі наведеної інформації визначити за витратною методикою проект вільної гуртової відпускну ціни на ковбасу

Умови	Значення
Гуртова ціна підприємства-виробника, грн.	53,40
Плановий рівень рентабельності ковбаси, %	10,5
Торговельна націнка, %	20,0

Задача 2. На підставі наведеної інформації визначити суму операційного прибутку, міститься у гуртовій відпускній ціні ковбаси, виробленої м'ясопереробним підприємством

Умови	Значення
1. Виробнича собівартість ковбаси, грн.	8,40
1.1. Собівартість сировини, грн.	6,80
2. Гуртова відпускна ціна ковбаси, грн.	12,60
3. Операційні витрати, грн.	0,40
3.1. Витрати на збут, % до операційних витрат	35,0
4. Торговельна націнка фірмової торгівлі м'ясопереробного підприємства, %	20,0

Задача 3. Відомі такі дані про діяльність меблевої фабрики:

1. Собівартість реалізованої продукції – 928 тис. грн.
в т.ч. витрати на сировину, матеріали, паливо, інші матеріальні цінності та послуги (з ПДВ) – 360 тис. грн.
2. Придбано і введено в експлуатацію основних засобів вартістю (без ПДВ) – 42 тис. грн.
3. Підприємство працювало прибутково, рівень рентабельності – 15%.

Визначити суму ПДВ, яку меблева фабрика має сплатити.

3.7. Тема 7. Ціноутворення у будівництві

План

1. Специфіка визначення цін на будівельну продукцію.
2. Кошторисна вартість будівництва об'єктів.
3. Основні види кошторисних нормативів.
4. Кошторисна вартість.
5. Договірна ціна у будівництві.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Чим обумовлена і в чому полягає специфіка визначення цін на будівельну продукцію?
2. Які особливості ціноутворення у будівництві при переході до ринку?
3. У чому відмінність між кошторисною вартістю будівництва об'єктів і кошторисною вартістю будівельно-монтажних робіт?
4. Назвати основні види кошторисних норм і дати їх характеристики.
5. Класифікація одиничних розцінок по повноті і складу витрат, врахованих у них.
6. Класифікація будівельних матеріалів в залежності від джерел їх отримання.
7. Які витрати враховуються при калькуляції вартості місцевих будівельних матеріалів?
8. Ціна експлуатації будівельних машин і механізмів, її склад.
9. Який склад кошторисної документації?
10. Локальний і об'єктний кошторис, порядок їх складання.

Практичні завдання:

Задача 1. Визначити кошторисну вартість будівництва жилого будинку (з ПДВ), якщо кошторисна вартість будівельних робіт становить 15741,368 тис. грн., кошторисна вартість монтажних робіт – 1525,578 тис. грн., кошторисна вартість устаткування, меблів та інвентарю – 1383,204 тис. грн., інші витрати – 6209,973 тис. грн.

Задача 2. Якою буде договірна ціна на будівництво жилого будинку, якщо:

- вартість будівельних робіт (без ПДВ) – 7595,361 тис. грн.;
- вартість монтажних робіт (без ПДВ) – 1520,867 тис. грн.;
- вартість інших витрат (без ПДВ) – 4055,789 тис. грн.
- крім цього, до інших витрат відносяться податки, збори та обов'язкові платежі (крім ПДВ) – 4,013 тис. грн.

3.8. Тема 8. Ціноутворення на продукцію сільського господарства

План

1. Особливості ціноутворення на сільськогосподарську продукцію.
2. Закупівельні ціни на сільськогосподарську продукцію.
3. Ціни на сільськогосподарську продукцію в період встановлення ринкових відносин.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Які особливості ціноутворення на продукцію сільського господарства?
2. Що таке закупівельні ціни на сільськогосподарську продукцію?
3. Чим обумовлена зональна диференціація закупівельних цін на сільськогосподарську продукцію?
4. Які основні напрямки перебудови закупівельних цін при переході до ринку?
5. Місце та роль діяльності аграрних бірж при формуванні цін на сільськогосподарську продукцію.
6. Порядок встановлення вільних (ринкових) закупівельних цін на продукцію сільського господарства.

Практичні завдання:

Задача 1. На підставі наведеної інформації агрофірми визначити базову закупівельну ціну за 1 т сільськогосподарської продукції.

Показники	Буряк
Планова виробнича собівартість продукції за місцем виробництва, грн.	340,0
Планові операційні витрати, грн.	35,0
Плановий операційний прибуток, %	8,0
Торговельна націнка, %	20,0

Задача 2. На підставі наведеної інформації сільськогосподарського підприємства визначити базову закупівельну ціну на продукцію.

Показники	Часник
Роздрібна ціна, за якою роздрібна торгівля реалізує продукцію, грн./кг.	3,4
Планова виробнича собівартість, грн./кг.	1,10
Планові операційні витрати, %	4,00
Плановий операційний прибуток, %	12
Транспортно-заготівельні витрати з доставляння продукції до овочесховищ, % до базової закупівельної ціни без ПДВ	6,0
Транспортно-заготівельні витрати з доставляння продукції до торговельної мережі, % до базової закупівельної ціни без ПДВ	11,0

3.9. Тема 9. Ціноутворення у водному господарстві

План

1. Користувачі води та їх види.
2. Методика розрахунку тарифу за воду.
3. Двохставковий тариф на зрошувальну воду, його суть і значення.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Які функції виконує плата за зрошувальну воду?
2. У чому суть основних методичних принципів ціноутворення у водному господарстві?
3. Який склад тарифу за воду?
4. У чому суть і яке значення двухставкового тарифу за воду?
5. Назвати склад умовно-постійних витрат в ціні на зрошувальну воду.
6. Назвати склад умовно-змінних витрат у ціні на зрошувальну воду.
7. Який порядок визначення ціни на зрошувальну воду?
8. Які основні напрямки перебудови системи платежів за воду в сільському господарстві?

Практичні завдання:

Задача 1. Якою буде ціна на зрошувальну воду, яку необхідно використати на зрошування 300 га землі, якщо:

- заробітна плата експлуатаційного штату управління меліоративних систем 10 грн./га;
- змінні витрати 6 $\text{грн}/\text{м}^3$;
- рентабельність 15%;
- плата за водні ресурси 1,2 $\text{грн}/\text{м}^3$;
- об'єм води 10 м^3 .

Задача 2. Ціна базового двигуна — 240 грн., його потужність - 40 кВт. Виробник планує підвищити якість продукції на 25 %. Визначити орієнтовну ціну нового виробу, якщо коефіцієнт гальмування дорівнює 0,9.

3.10. Тема 10. Тарифи на вантажні перевезення і тарифи на послуги

План

1. Система тарифів на вантажні перевезення.
2. Порядок визначення тарифів на перевезення вантажів автомобільним транспортом.
3. Тарифи на комунальні та побутові послуги.

Питання для перевірки знань студентів методом опитування

1. Що таке тариф?
2. Які є види тарифів?
3. Дати характеристику системи тарифів на вантажні перевезення.
4. Що являють собою тарифи залізничного транспорту?
5. Які особливості формування тарифів водного транспорту?
6. В чому суть тарифів автомобільного транспорту?
7. Які особливості тарифів на комунальні послуги?
8. Як формуються тарифи на побутові послуги?
9. Які особливості формування тарифів на послуги транспорту і зв'язку в умовах переходу до ринкових відносин?

Практичні завдання:

Задача 1. Визначити тариф на перевезення 1 т вантажу автомобілем «КАМАЗ» вантажопідйомністю 10 т на відстань 200 км. Перевезення здійснюється в одному напрямку при умові, що рентабельність 20%, вага вантажу 12 т, швидкість руху автомобіля – 55 км/год. Постійні витрати складають 18 грн./год., а змінні – 1,4 грн/км.

Задача 2. Яким буде тариф на перевезення 1 тони вантажу автомобілем вантажопідйомністю 15 тон на відстань 300 км, якщо:

1. Затрати на паливо складають – 0,05 грн/год.;
2. Затрати на мастильні матеріали – 0,07 грн/год.;
3. Затрати на відновлення та ремонт шин – 0,02 грн/км.;
4. Затрати на ремонт і технічне обслуговування автомобіля – 0,75 грн/км.;
5. Амортизаційні відрахування – 0,4 грн/км.;
6. Затрати на оплату праці водіїв – 24 грн/год.;
7. Накладні витрати – 28% від прямих;
8. Середня швидкість автомобіля – 48 км/год.;
9. Вага вантажу для перевезення – 12 тон;
10. Рентабельність перевезення – 20%.

4. Питання гарантованого мінімуму знань

1. Поняття про ціну.
2. Функції ціни.
3. Класифікаційні ознаки цін в Україні.
4. Принципи ціноутворення.
5. Методи ціноутворення.
6. Поняття про попит, пропозицію і ринкову ціну.
7. Цінова еластичність попиту і пропозиції.
8. Фактори, що впливають на ринкову ціну.
9. Види ринкових цін.
10. Витрати підприємства як основа формування ціни.
11. Класифікація витрат за елементами.
12. Елементи системи калькулювання.
13. Методи калькулювання.

14. Політика цін у загальній стратегії підприємства.
15. Цілі ціноутворення.
16. Методика розрахунку оптового рівня цін.
17. Цінова дискримінація.
18. Регулювання цін.
19. Державне регулювання цін.
20. Монопольне регулювання цін.
21. Вплив конкуренції на ціни.
22. Контроль за цінами.
23. Види оптових цін та їх класифікація.
24. Оптові ціни в період встановлення ринкових відносин.
25. Склад і структура оптових цін.
26. Акцизний податок, як структурний елемент оптово – відпускної ціни.
27. Податок на додану вартість.
28. Специфіка визначення цін на будівельну продукцію.
29. Ціноутворення у будівництві в умовах ринкових відносин.
30. Кошторисна вартість будівництва об'єктів.
31. Основні види кошторисних нормативів.
32. Кошторисна вартість.
33. Договірна ціна у будівництві.
34. Особливості ціноутворення на с/г продукцію.
35. Закупівельні ціни на с/г продукцію.
36. Ціни на с/г продукцію в період встановлення ринкових відносин.
37. Плата за зрошувальну воду у с/г, її основні функції.
38. Методика розрахунку тарифу за воду.
39. Двохставковий тариф на зрошувальну воду, його суть і значення.
40. Пільгові тарифи і штрафні санкції за водокористування у с/г.
41. Основні напрямки удосконалення системи платежів за воду у с/г.
42. Система тарифів на вантажні перевезення.
42. Порядок визначення тарифів на перевезення вантажів автомобільним транспортом.
43. Тарифи на комунальні та побутові послуги.

5. Перелік тем доповідей, для самостійної роботи

1. Місце ціни в системі економічних категорій.
2. Система цін і ознаки покладені в її основу.
3. Функції та принципи ціноутворення.
4. Сучасні теорії ціноутворення.
5. Ціноутворення, його суть та характеристика.
6. Види цін та їх характеристика.
7. Модифікація цін.
8. Державне регулювання ціноутворення в Україні.
9. Форми і методи державного регулювання цін.
10. Практика державного регулювання цін у деяких країнах світу.
11. Теоретичні основи ціни.
12. Класичні погляди на ціну та вартість товару.
13. Цінова стратегія підприємства та фактори, що на неї впливають.
14. Характеристика основних методів маркетингового ціноутворення.
15. Витратні методи ціноутворення.
16. Витрати підприємства як основа формування ціни.
17. Методи встановлення та регулювання цін на підприємстві.
18. Формування цінової стратегії підприємства.
19. Регулювання та пристосування ціни.
20. Торгові знижки та надбавки, їх характеристика.
21. Особливості застосування торгових знижок та надбавок в різних галузях народного господарства.
22. Умови зовнішньоторговельного контракту.
23. Управління контрактною діяльністю.
24. Практика ведення комерційних переговорів.
25. Транспортне забезпечення зовнішньої торгівлі.
26. Характеристика базисних умов поставки товарів у зовнішній торгівлі.
27. Особливості визначення митної вартості товарів із застосуванням умов «Інкотермс».
28. Митна політика інших країн.
29. Цінова стратегія фірм на зовнішньому ринку.
30. Ціни зовнішньоторгових контрактів і методика їх

розрахунку.

31. Механізм розрахунків у зовнішньоторговельних операціях.
32. Організація діяльності товарних ринків.
33. Фундаментальний аналіз біржових цін.
34. Особливості діяльності аграрної біржі в Україні.
35. Відпускні, оптові та роздрібні ціни.
36. Тарифи та умови їх застосування.
37. Формування цін на підакцизні товари.
38. Порядок встановлення та регулювання тарифів.
39. Складові елементи оптової ціни виробника.
40. Монопольні ціни.
41. Олігополістичні цінові війни.
42. Залежність ціноутворення від структури ринку та конкуренції.
43. Вплив життєвого циклу товару на процес ціноутворення.
44. Ціноутворення у різних фазах життєвого циклу товару.
45. Проблеми та шляхи вдосконалення ціноутворення в Україні.

6. Навчально-методичні матеріали дисципліни

1. Пінішко В. С. Ціни і ціноутворення : навчальний посібник
Львів: «Інтелект-Захід», 2006. 488 с.

2. Шкварчук Л. О. Ціноутворення : підручник. К. : Кондор,
2006. 460 с.

3. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції
(робіт, послуг) у промисловості № 373 від 09.07.2007 року.

4. Закон України від 21.06.2012 р., № 5007-VI (із змінами і
доповненнями). Про ціни і ціноутворення.

5. Закон України від 02.12.2010 р., № 2755-VI (із змінами).
Податковий кодекс України.

6. Закон України від 24.06.2004 р., № 1875-IV. Про житлово–
комунальні послуги.

7. Закон України від 02.06.2005 р., № 2633- IV. Про
теплостачання.

8. Закон України від 21.05.1997 р., № 280/97-ВР (із змінами і
доповненнями). Про місцеве самоврядування в Україні.

9. ДСТУ 2974-95 «Технологічне підготування виробництва.
Основні терміни та визначення».

10. ДСТУ 3138-95 «Організація промислового виробництва. Праця та заробітна плата. Терміни та визначення».

11. ДСТУ 3278-95 «Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Основні терміни та визначення».

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 р., №1548 (із змінами). Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів).

13. Наказ Держбуду України від 27.08.2000 р., № 174 (із змінами і доповненнями). Правила визначення вартості будівництва ДБН Д.1.1-1-2000.

14. Верхоглядова Н. І., Ільїна С. Б., Іваннікова Н. Я., Слабка Я. Я., Лисенко Ю. В. Основи ціноутворення : навчальний посібник. К. : Кондор, 2007. 252 с.

15. Литвиненко Л. В. Сучасна політика ціноутворення : навчальний посібник. К. : МАУП, 2001. 152 с.

16. Литвиненко Я. В. Сучасна політика ціноутворення : посібник. К., 2001.

17. Тормоса Ю. Г. Ціни та цінова політика : навчальний посібник. К., 2001.

18. ДСТУ 2960-94 «Організація промислового виробництва. Основні поняття. Терміни та визначення».

19. ДСТУ 2962-94 «Організація промислового виробництва. Облік, аналіз та планування господарювання на промисловому підприємстві. Терміни та визначення».

20. ДСТУ 2961-94 «Організація промислового виробництва. Нормування матеріалів та виробничих процесів. Терміни та визначення».